

HANDHAVINGSCOLLEGE

ARREST

van 8 februari 2024 met nummer
in de zaak met rolnummer

Verzoekende partij

vertegenwoordigd door
met woonplaatskeuze te

Verwerende partij

het VLAAMSE GEWEST, vertegenwoordigd door de Vlaamse
Regering, ten verzoeken van de Vlaamse minister van Justitie en
Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

vertegenwoordigd door advocaten
met woonplaatskeuze te

I. Voorwerp van het beroep

Verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 12 mei 2023 de vernietiging van de beslissing van de gewestelijke entiteit van 5 april 2023 met nummer _____ waarmee haar een alternatieve bestuurlijke geldboete wordt opgelegd van 3.750 euro wegens schending van artikel 21, lid 1, 1° van het decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen (hierna Mestdecreet). Er wordt haar met name verweten meststoffen in de bodem te hebben gebracht op minder dan vijf meter vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop van categorie twee.

II. Rechtspleging

Verwerende partij legt het administratief dossier neer en dient een antwoordnota in.
Verzoekende partij dient een wederantwoordnota in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 14 december 2023. voert het woord voor verzoekende partij, die in persoon verschijnt. Advocaat voert het woord voor verwerende partij.

III. Feiten

1.

Op 28 maart 2022 stellen twee toezichthouders van de Vlaamse Landmaatschappij, Mestbank, Regio [hierna: verbalisant], naar aanleiding van een terreincontrole op de naleving van de opbrengingsregels, op de landbouwpercelen van verzoekende partij het volgende vast:

“...

Terreinvaststellingen

... Tijdens hun terreincontrole stellen de toezichthouders vast dat op de percelen grasland met numme [] zoals geregistreerd in de verzamelaanvraag 2021 van het rundveebedrijf van [] - LB-nr: [] - drijfmest via sleepslangtechniek werd opgebracht.

Deze percelen liggen aan de waterlopen [] waterlopen van 2de categorie. Deze waterlopen beïnvloeden het rode MAP meetpunt [] We stellen vast dat de drijfmest die volgens ons niet recent werd opgebracht, tot op 1,50m van deze waterlopen werd opgebracht zodat volgende overtreding werd begaan:

- Art. 21§1 1e lid 1°: (DABM: 16.6.2§1) - Bemesting uitgevoerd binnen de 5 m van de waterloop (cat. 0, I, II, III)

Verder zijn deze 4 graslandpercelen gelegen in gebiedstype 3. Hoe hoger de klassering van het gebiedstype (0,1,2 en 3), hoe slechter de algemene waterkwaliteit van het gebied.

Daarnaast stellen we vast dat [] op moment van de controle aan deze percelen droog staat. Een aanduiding van de percelen op luchtfoto werd toegevoegd als bijlage 1.

Perceel [] (1,06 hectare gras) werd over een lengte van 108m tot op 1,50m van bemest. Perceel [] (3,49 hectare gras) werd over een lengte van 190m tot op 1,50m van [] bemest. Perceel [] (2,07 hectare gras) werd over een lengte van 296m tot op 1,50m van [] bemest. Perceel [] (3,41 hectare gras) werd over een lengte van 325m tot op 1,50m van [] en over een lengte van 156m tot op 1,50m van [] bemest. Foto's van deze vaststelling werden toegevoegd als bijlage 2.

Contactname met de landbouwer

Op 04.04.2022 nemen we telefonisch contact op met _____ om hem op de hoogte te brengen van onze vaststelling. _____ zegt ons dat hij niet wist dat deze waterlopen van categorie zijn daar ze altijd droog staan. Hij ging ervan uit dat hij bij bemesting royaal afstand had gehouden wanneer de mest tot op 1,50 meter van deze waterlopen/grachten werd opgebracht.

Wanneer we zeggen dat er voor deze overtreding een proces-verbaal wordt opgesteld en dat hij de mogelijkheid heeft om een verklaring in te dienen, vraagt hij om de gegevens nog eens op mail te zetten zodat hij dit nog verder kan nakijken. Als bijlage 3 deze mail.

...”

Deze vaststellingen worden opgenomen in het aanvankelijk proces-verbaal nr. _____ met notitienummer _____ van 8 april 2022, dat op dezelfde datum wordt afgesloten (hierna: PV) en op 14 april 2022 wordt verstuurd aan de procureur des Konings en aan verzoekende partij met een aangetekende brief.

2.

Op 9 mei 2022 ontvangt de gewestelijke entiteit de melding van de procureur des Konings van 27 april 2022 dat het milieumisdrijf niet strafrechtelijk zal worden behandeld.

3.

Op 20 mei 2022 brengt de gewestelijke entiteit verzoekende partij op de hoogte van haar voornemen om een alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen. Ze wijst haar daarbij op de mogelijkheid van een bestuurlijke transactie mits betaling van 3.000 euro (artikel 16.4.36, §3 van het decreet van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake milieubeleid, hierna: DABM). Ze nodigt haar ook uit om bij gebreke van tijdige en volledige betaling van de voorgestelde geldsom een schriftelijk verweer mee te delen, eventueel vergezeld van een vraag tot hoorzitting, en biedt haar de mogelijkheid om inzage te vragen in het administratief dossier.

Verzoekende partij gaat niet over tot betaling en bezorgt op 24 juni 2022 een schriftelijk verweer aan de gewestelijke entiteit, waarbij ze in essentie stelt ‘dat er geen sprake is van een milieumisdrijf, maar (wel) van een foute intekening op de Vlaamse Hydrografische Atlas’ (hierna: VHA)’ omdat _____ niet kunnen worden beschouwd als waterlopen en al zeker niet als waterlopen van 2^e categorie. Ze vraagt daarbij niet om te worden gehoord.

4.

Op 5 april 2023 legt de gewestelijke entiteit een geldboete op, waarvan verzoekende partij met een aangetekende brief van 13 april 2023 in kennis wordt gesteld. Dat is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

Standpunt van de partijen

1.

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van de vordering. Ze verwijt verzoekende partij dat deze in haar verzoekschrift heeft nagelaten om keuze van woonplaats te doen conform de verplichting hiertoe in artikel 15, 1° van het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (hierna: Procedurebesluit). Ze meent dat verzoekende partij hierdoor naliet om in haar verzoekschrift de belangrijkste gegevens te vermelden, waardoor het beroep conform de artikelen 15 en 17 Procedurebesluit wordt geacht niet te zijn ingediend.

2.

Verzoekende partij stelt dat ze in het kader van de miskenning van de vormvereiste over de woonplaatskeuze door de griffie van het College met een aangetekende brief van 21 juni 2023 de mogelijkheid kreeg om haar inleidend verzoekschrift binnen een termijn van 8 dagen te regulariseren. Ze stelt dat ze hieraan tijdig is tegemoetgekomen door op 23 juni 2023 via het digitaal loket alsnog woonplaatskeuze te doen.

Beoordeling door het College

1.

Verzoekende partij dient in beginsel in haar verzoekschrift een woonplaats in België te kiezen die geldt voor alle daaropvolgende proceshandelingen (artikelen 7, §1, lid 1 en 15, 1° Procedurebesluit). Als het verzoekschrift geen woonplaatskeuze in België bevat stelt de griffier verzoekende partij in staat om deze vormvereiste te regulariseren binnen een vervaltermijn van acht dagen, die ingaat op de dag na de betekening van het verzoek tot regularisatie. Als verzoekende partij het verzoekschrift tijdig regulariseert wordt ze geacht het te hebben ingediend op de datum van de eerste verzending of neerlegging.

2.

Verzoekende partij wordt door de griffie met een aangetekende brief van 21 juni 2023 uitgenodigd om haar verzoekschrift te regulariseren en met name om alsnog keuze van woonplaats te doen binnen een vervaltermijn van acht dagen, die ingaat de dag na de betekening van deze brief. Verzoekende partij gaat vervolgens op 23 juni 2023 tijdig over tot regularisatie van deze vormvereiste door neerlegging van een woonplaatskeuze in het digitaal loket. De exceptie wordt verworpen.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij betwist in navolging van haar schriftelijk verweer in essentie dat er een milieumisdrijf voorligt, dat haar kan worden toegerekend en waarvoor haar een alternatieve bestuurlijke geldboete kan worden opgelegd. Ze voert dus feitelijk de schending aan van artikel 16.4.25 DABM en van het algemeen rechtsbeginsel van het vermoeden van onschuld, in samenlezing met het volgens de bestreden beslissing geschonden artikel van het Mestdecreet, en ook van het motiverings- en het zorgvuldigheidsbeginsel als algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Ze stelt dat waarlangs ze bemestte tot op 1,5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud, ten onrechte zijn gekwalificeerd als waterlopen van tweede categorie, zodat er ook geen schending kan voorliggen van artikel 21, lid 1, 1° Mestdecreet. Ze erkent dat het geschonden artikel 21, lid 1, 1° Mestdecreet bepaalt dat dit betrekking heeft op 'de bevaarbare waterlopen en de onbevaarbare waterlopen van eerste, tweede en derde categorie, ingedeeld op grond van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen', maar wijst op de vaststelling dat deze wet vereist dat onbevaarbare waterlopen 'rivieren en beken' betreffen, waarbij er sprake moet zijn van 'stromend water', terwijl zowel ook tijdens natte periodes permanent droog staan. Wat betreft stelt ze dat dit in feite niet meer is dan een droge greppel, in functie van de ontwatering van de straatslikkers langsheen het fietspad bij stortbuien. Ze wijst daarbij op de vaststelling dat de baangracht aan de overzijde van de weg niet is ingedeeld als waterloop van tweede categorie en zelfs niet als niet geklasseerde waterloop, hoewel beide baangrachten nagenoeg identiek zijn, zodat de provincie bij het categoriseren van deze baangrachten het gelijkheidsbeginsel heeft geschonden. Wat

betreft stelt ze dat dit in feite een bescheiden gracht/greppel is. In die optiek meent ze dat zowel door de provincie ten onrechte zijn aangeduid als waterlopen in de zin van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen omdat deze zelfs geen stilstaand water bevatten, zodat er ook geen schending voorligt op artikel 21, lid 1, 1° Mestdecreet. Ze verwijt de gewestelijke entiteit dat deze haar pertinente opmerkingen over de onterechte kwalificatie van en de als waterlopen van tweede categorie niet bij haar beoordeling betreft en geen terreinbezoek heeft uitgevoerd omdat ze niet bevoegd is om deze kwalificatie te wijzigen. Ze meent dat ze hierdoor feitelijk geen verweermogelijkheid heeft om de verkeerde kwalificatie van deze zogenaamde waterlopen aan te vechten, waardoor haar schriftelijk verweer in het kader van de bestuurlijke boeteprocedure zinledig is, zodat er een schending voorligt van de hoorplicht en het fair play -beginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur. Ze stelt dat de bemesting tot op minder dan 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van alleszins geen afbreuk heeft gedaan aan de doelstelling van het Mestdecreet om te voorkomen dat er meststoffen in de waterloop terecht komen, die een nefaste invloed hebben op de kwaliteit van het oppervlaktewater. Ze herhaalt dat deze zogenaamde waterlopen permanent droog staan, zodat er geen meststoffen effectief in het water zijn terechtgekomen.

Ze stelt voorts dat het milieumisdrijf haar als overtreder alleszins niet kan worden toegerekend omdat ze zich niet bewust was van het feit dat zijn ingedeeld als waterlopen van tweede categorie, waardoor er niet mag worden bemest tot op minder dan 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van hun talud. Ze erkent dat er van een professionele landbouwer mag worden verwacht dat deze zich voldoende informeert, maar meent dat er haar in het licht van de feitelijke toestand ter hoogte van

geen gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid kan worden verweten. Ze herhaalt aan de hand van de verwijzing naar foto's van de plaatselijke toestand dat dit feitelijk slechts droogstaande greppels zijn, zodat elke landbouwer, geplaatst in dezelfde omstandigheden, niet kon vermoeden dat deze greppels formeel zijn ingedeeld als waterlopen van tweede categorie. In de rand hiervan wijst ze op de vaststelling dat ze wel ruimschoots de één meter teeltvrije zone heeft gerespecteerd, waaruit blijkt dat ze met betrekking tot de naleving van de milieuregelgeving wel degelijk handelt als een zorgvuldige landbouwer. Ze wijst daarbij op het gegeven dat deze maatregel geldt voor alle oppervlaktewaterlichamen, grachten en poelen, inclusief baan-, perceel- en kavelgrachten.

2.

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het middel in zoverre verzoekende partij betwist dat _____ door de provincie _____ ten onrechte en met miskenning van het gelijkheidsbeginsel zijn aangeduid als waterlopen van tweede categorie omdat dit geen voorwerp uitmaakt van de bestreden beslissing. Ze stelt dat de gewestelijke entiteit geen uitstaans heeft met het categoriseren van waterlopen overeenkomstig de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen en enkel kan oordelen of er een schending voorligt van artikel 21, lid 1, 1° Mestdecreet, waarin wordt verwezen naar 'de bevaarbare waterlopen en de onbevaarbare waterlopen van eerste, tweede en derde categorie, ingedeeld op grond van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen'.

Ten gronde stelt ze dat verzoekende partij niet aantoont dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing van de toerekenbaarheid van het milieumisdrijf aan verzoekende partij foutief of kennelijk onredelijk is. Ze stelt dat verzoekende partij met name niet aantoont dat de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing ten onrechte vaststelt dat _____ op het ogenblik van de vaststellingen in het PV waren ingedeeld als onbevaarbare waterlopen van tweede categorie. Ze stelt dat uit de toenmalige analoge atlassen van de onbevaarbare waterlopen blijkt dat zowel _____ als _____ zijn ingedeeld als onbevaarbare waterlopen van tweede categorie, terwijl dit wordt bevestigd in de ondertussen goedgekeurde digitale atlas van de gerangschikte onbevaarbare waterlopen en publieke grachten. Ze herhaalt dat de gewestelijke entiteit niet bevoegd is om de indeling van _____ volgens de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen als onbevaarbare waterlopen van tweede categorie te herkwalficeren en stelt dat dit geen schending van de hoorplicht impliceert. Ze merkt daarbij nog op dat verzoekende partij tijdens de bestuurlijke vergunningsprocedure niet vroeg om te worden gehoord, terwijl de gewestelijke entiteit haar schriftelijk verweer concreet bij haar beoordeling betreft.

Ze stelt dat verzoekende partij tevergeefs betwist dat ze onwetend was over de indeling van _____ als onbevaarbare waterlopen van tweede categorie. Ze stelt dat informatie over de classificatie en het beheer van waterlopen kan worden teruggevonden bij de betreffende provincies en gemeenten en dat dit bovendien staat vermeld op de fotoplannen van de verzamelaanvraag. Ze merkt op dat ook de website van de Vlaamse Milieumaatschappij hierover een uitgebreide uiteenzetting bevat. Ze meent dat verzoekende partij tevergeefs aanvoert dat er in haar hoofd geen sprake is van een gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid omdat ze als professionele landbouwer op de hoogte moet zijn van de regelgeving over het opbrengen van meststoffen. Ze merkt op dat artikel 16.6.1 van het decreet

van 5 april 1995 houdende de algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM) niet vereist dat het milieumisdrijf met opzet is gepleegd. Ze meent dat de bestreden beslissing ter zake afdoende is gemotiveerd.

3.

Verzoekende partij volhardt in haar wederantwoordnota in hoofddorde in de argumentatie in haar verzoekschrift. Ze herhaalt dat de gewestelijke entiteit, die als onderdeel van het Vlaamse Gewest belast is met de sanctionering van de schending van het Mestdecreet, ten onrechte stelt dat ze niet ook moet waken over de feitelijke juistheid van de aanwijzing van de als waterlopen van tweede categorie, die aan deze sanctionering ten grondslag ligt en die de kern van het probleem vormt. Ze erkent dat beide waterlopen bij nader inzien op het ogenblik van de vaststellingen ressorteerden onder de waterlopen van tweede categorie, maar herhaalt dat deze indeling in het licht van hun kenmerken, en met name het feit dat ze permanent droog staan, foutief is en dat de gewestelijke entiteit hiermee ten onrechte geen rekening houdt. Wat betreft het moreel element van het milieumisdrijf herhaalt ze dat elke andere professionele landbouwer, geplaatst in dezelfde omstandigheden, ook niet zou hebben geweten dat de Breugelloop en de Prinsenloop waterlopen van tweede categorie zijn en dat bemesting tot op minder dan 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van hun talud is verboden omdat dit op het terrein onmogelijk kan worden vastgesteld, zoals wordt bevestigd door getuigen met relevante ervaring.

Beoordeling door het College

1.

Verwerende partij betwist tevergeefs de ontvankelijkheid van het middel, in zoverre verzoekende partij daarin aanvoert dat ten onrechte zijn ingedeeld als onbevaarbare waterlopen van tweede categorie. Verzoekende partij heeft belang bij een middel waarmee betwisting wordt gevoerd over het bestaan en de toerekenbaarheid van het milieumisdrijf waarop de bestreden boete is gesteund.

2.

De gewestelijke entiteit kan een alternatieve bestuurlijke geldboete opleggen voor gedragingen die strijdig zijn met de milieuvoorschriften in artikel 16.1.1, lid 1 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna: DABM) en die naargelang de keuze van de procureur des Konings ook strafrechtelijk kunnen worden bestraft overeenkomstig de artikelen 16.6.1, 16.6.2, 16.6.3, 16.6.3bis, 16.6.3ter, 16.6.3quater,

16.6.3quinquies, 16.6.3sexies en 16.6.3septies DABM (artikel 16.4.27, lid 2 DABM en 16.1.2, 2° DABM). Het geschonden artikel van het Mestdecreet is dergelijk milieuvoorschrift (artikel 16.1.1, lid 1, 19° DABM). Elke opzettelijke of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde schending van de gehandhaafde regelgeving is in beginsel strafbaar (artikel 16.6.1, §1 DABM), zodat opzet niet noodzakelijk is vereist. De geldboete kan enkel worden opgelegd aan de 'overtreder', hetzij degene die een milieumisdrijf pleegt of die opdracht geeft om handelingen te stellen die een milieumisdrijf uitmaken (artikel 16.4.25, lid 1 DABM). De kwalificatie van de feiten als een milieumisdrijf en de toerekenbaarheid hiervan aan verzoekende partij als overtreder vormt dus de grondslag voor de bevoegdheid van de gewestelijke entiteit om haar een geldboete op te leggen.

Een bestuurlijke geldboete is een punitieve sanctie, waarbij de bewijslast van het milieumisdrijf en de overtreder berust bij de gewestelijke entiteit. Het bewijs van de feiten en het daderschap kan met het oog op bestuurlijke beboeting, naar analogie met de bewijsvoering in strafzaken, in beginsel met alle middelen van recht worden geleverd. De principieel vrije bewijsvoering betekent dat dit bewijs onder meer kan worden geleverd door een geheel van samenhangende feitelijke vaststellingen, die éénsluitend eenzelfde persoon als pleger van een milieumisdrijf aanduiden. De beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder het zorgvuldigheidsbeginsel, en het vermoeden van onschuld zoals onder meer bepaald in artikel 6, lid 2 van het Europees verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, omringen de bewijslevering met waarborgen op procedureel en inhoudelijk vlak.

3.

De gewestelijke entiteit overweegt in de bestreden beslissing met betrekking tot de toerekenbaarheid van het milieumisdrijf aan de overtreder het volgende:

“Overeenkomstig artikel 21, 1° van het Mestdecreet is het verboden meststoffen op of in de bodem te brengen, met uitzondering van bemesting door rechtstreekse uitscheiding bij begrazing, tot op 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop.

Door de verbalisant werd op 28 maart 2022 vastgesteld dat op de percelen grasland met nummers
volgens verzamelaanvraag 2021 van vermoedelijke overtreder over een lengte van
1075 meter bemest werd tot op gemiddeld 1,50 meter van de bovenste rand van het talud van de
waterloper waterlopen van tweede categorie.

In zijn schriftelijk verweer haalt vermoedelijke overtreder aan dat er een foutieve intekening van de kwestieuze waterlopen plaatsvond op de Vlaamse Hydrografische Atlas als zijnde waterlopen van

categorie twee. Volgens vermoedelijke overtreder zou er op het terrein geen sprake zijn van waterlopen en zou niet meer dan een droge greppel betreffen om de ontwatering van de straatslikkers langsheen het fietspad bij stortbuilen te verzekeren. zou volgens vermoedelijke overtreder een bescheiden gracht zijn waarbij sommige zones enkel als greppel waarneembaar zijn en het traject zou altijd droog staan.

Vermoedelijke overtreder haalt hierbij de definitie van waterlopen aan volgens de omzendbrief van 10 november 1998 betreffende algemene maatregelen inzake natuurbehoud en wat de voorwaarden voor het wijzigen van vegetatie en kleine landschapselementen betreft volgens het uitvoeringsbesluit van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

Echter zijn de in artikel 21 vermelde waterlopen, de bevaarbare waterlopen en de onbevaarbare waterlopen van eerste, tweede en derde categorie, ingedeeld op grond van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen.

De indeling van een waterloop als zijnde bevaarbaar, onbevaarbaar of niet geklasseerd, is via de website van het 'Geoloket' van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) terug te vinden. Hieruit blijkt dat de waterloop gekend onder het provinciaal nummer en de waterloop gekend onder provinciaal nummer waterlopen van tweede categorie betreffen. Via de website van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) wordt er daarnaast aan de landbouwers aangegeven hoe de waterlopen van eerste, tweede en derde categorie kunnen worden teruggevonden. Informatie omtrent de classificatie en beheer van de waterlopen kan bij de provincie en de gemeenten worden ingewonnen en staat tevens vermeld op de fotoplannen van de verzamelaanvraag.

Er wordt door vermoedelijke overtreder niet aangetoond dat de kwestieuze waterlopen op het moment van de feiten niet zouden zijn ingedeeld als onbevaarbare waterlopen van categorie twee. In de hoedanigheid van landbouwer en gebruiker van de kwestieuze percelen, mag redelijkerwijs verondersteld worden dat hij op de hoogte is van de regelgeving omtrent het opbrengen van meststoffen en ernaar handelt.

Bovenvermelde feiten zijn een schending van: Mestdecreet: Art. 21, §1, 1e lid, 1°. Deze feiten vallen daarmee onder de definitie van een milieumisdrijf als bedoeld in artikel 16.1.2, 2° DABM. Ze zijn strafbaar gesteld in hoofdstuk VI van titel XVI van het DABM en op grond van artikel 16.4.27 kan een bestuurlijke geldboete opgelegd worden.

Het milieumisdrijf staat vast in hoofde van overtreder.

...

4.

Verzoekende partij toont in het licht van de stukken van het administratief dossier en de procedurestukken niet aan dat het oordeel van de gewestelijke entiteit, dat de vastgestelde feiten moeten worden beschouwd als een milieumisdrijf dat haar kan worden toegerekend, foutief dan wel kennelijk onredelijk is en dat er ter zake (minstens) gereede twijfel bestaat.

4.1.

Artikel 21, lid 1, 1° Mestdecreet bepaalt dat 'het verboden is meststoffen op of in de bodem te brengen, met uitzondering van bemesting door rechtstreekse uitscheiding bij begrazing, tot 5 m landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop', waarbij 'de waterlopen, vermeld in het eerste lid, de bevaarbare waterlopen en de onbevaarbare waterlopen van eerste, tweede en derde categorie zijn, ingedeeld op grond van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen'.

De gewestelijke entiteit steunt haar oordeel op de met foto's onderbouwde vaststellingen van de verbalisant in het PV, terwijl verzoekende partij niet aanvoert dan wel aantoonst dat dit geen bijzondere bewijswaarde heeft. Verzoekende partij betwist op zich niet dat haar graslandpercelen, met nummers _____ volgens haar verzamelaanvraag 2021, waarop het milieumisdrijf is vastgesteld, zijn gelegen naast _____ en dat deze waterlopen, die zichtbaar zijn in het landschap, formeel zijn aangeduid als (onbevaarbare) waterlopen van categorie twee. Ze betwist ook niet dat ze over een lengte van 1075 meter drijfmest opbracht op minder dan vijf meter vanaf de bovenste rand van het talud van deze waterlopen en erkent met name dat ze hiervan slechts 1,5 meter afstand bewaarde. Gelet op deze niet-betwiste vaststellingen toont ze niet aan dat de gewestelijke entiteit niet redelijkerwijze kon vaststellen dat er een schending voorligt op het verbod in artikel 21, lid 1, 1° Mestdecreet. Deze bepaling vereist bovendien niet dat de opgebrachte meststoffen rechtstreeks in de waterloop terechtkomen of dat er concreet wordt aangetoond dat ze nefast zijn voor de waterkwaliteit van deze waterloop, zodat het gegeven dat _____ op het ogenblik van de vaststellingen droog stonden geen afbreuk doet aan het bestaan van het milieumisdrijf.

4.2.

De betwisting door verzoekende partij van de juistheid van de indeling van _____ als (onbevaarbare) waterlopen van categorie twee, op basis van de vaststelling dat dit feitelijk permanent droogstaande greppels zijn, doet geen afbreuk aan het bestaan van het milieumisdrijf.

Artikel 21, lid 1, 1° Mestdecreet voorziet zoals gesteld (onder meer) een verbod om meststoffen op of in de bodem te brengen tot 5 m landinwaarts vanaf de bovenste rand van het talud van een waterloop, die volgens de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen is ingedeeld onder de tweede categorie, terwijl verzoekende partij op zich niet betwist dat uit de kaart van de onbevaarbare waterlopen (en haar verzamel aanvraag) duidelijk blijkt dat _____ ressorteren onder de onbevaarbare waterlopen van categorie twee. Zolang deze waterlopen volgens de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen ressorteren onder de onbevaarbare waterlopen van tweede (dan wel eerste of derde) categorie, dient dit bemestingsverbod te worden nageleefd en kan hiervan niet worden afgeweken omdat een landbouwer meent dat de kwalificatie van de waterloop als categorie twee (dan wel één of drie) niet (langer) terecht is in het licht van de feitelijke toestand op het terrein. Als men deze kwalificatie betwist dient de hiervoor geëigende procedure te worden gevolgd en moet het bemestingsverbod in afwachting van de uitkomst hiervan worden gerespecteerd. In zoverre verzoekende partij in het kader van de betwisting van deze kwalificatie wijst op de ongelijke behandeling van de aan _____ palende 'baangrachten', waarbij enkel _____ wordt ingedeeld als onbevaarbare waterloop van categorie twee, en de gelijkaardige baangracht aan de overzijde van de weg niet, dient ze deze argumentatie over te maken aan de daarvoor bevoegde overheid. De gewestelijke entiteit kan in het licht van de bestuurlijke boeteprocedure enkel het bestaan en de toerekenbaarheid van het milieumisdrijf beoordelen en is dus niet bevoegd om uitspraak te doen over de juistheid van de kwalificatie van _____ als (onbevaarbare) waterlopen van categorie twee. In die optiek kan haar niet worden verweten dat ze in dit kader geen vaststellingen deed op het terrein. Dit geldt ook voor het College. In de rand hiervan wordt nog opgemerkt dat uit de voorliggende foto's bij het PV en van verzoekende partij enkel blijkt dat _____ op dat ogenblik geen stromend of stilstaand water bevatten, terwijl de indeling van een waterloop bij de onbevaarbare waterlopen van eerste, tweede of derde categorie in beginsel niet enkel steunt op de waterstand van deze waterloop, die afhankelijk is van de seizoenen.

De vaststelling dat de gewestelijke entiteit het schriftelijk verweer van verzoekende partij over de juistheid van de kwalificatie van _____ als (onbevaarbare) waterlopen van categorie twee weerlegt door te wijzen op het gegeven dat deze kwalificatie volgt uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, en daarover zelf in het kader van de bestuurlijke boeteprocedure geen uitspraak doet, betekent niet dat de hoorplicht is geschonden. Zoals blijkt uit het administratief dossier en door verzoekende partij niet wordt betwist, heeft de gewestelijke entiteit verzoekende partij correct in kennis gesteld van haar voornemen om een alternatieve bestuurlijke geldboete op te leggen, waarop

verzoekende partij een schriftelijk verweer indiende, zonder de vraag om hierover nog (mondeling) te worden gehoord. De gewestelijke entiteit heeft dit schriftelijk verweer vervolgens concreet bij haar beoordeling betrokken, maar uiteindelijk geoordeeld dat er een milieumisdrijf voorligt dat kan worden verweten aan verzoekende partij. De vaststelling dat de gewestelijke entiteit het andersluidend standpunt hierover van verzoekende partij niet volgt betekent niet dat verzoekende partij haar standpunt niet op nuttige wijze heeft kunnen uiten.

4.3.

Verzoekende partij betwist ook tevergeefs dat het milieumisdrijf haar niet kan worden verweten omdat ze in het licht van de feitelijke toestand van _____ geen kennis had van de indeling hiervan als (onbevaarbare) waterlopen van categorie twee en van het daarmee gerelateerde bemestingsverbod overeenkomstig artikel 21, lid 1, 1° Mestdecreet, en dus te goeder trouw handelde.

Zoals gesteld is elke opzettelijke of door gebrek aan voorzorg of voorzichtigheid gepleegde schending van de gehandhaafde regelgeving in beginsel strafbaar. Verzoekende partij maakt niet aannemelijk dat elke normaal redelijk en vooruitziend landbouwer, geplaatst in dezelfde omstandigheden, ook niet op de hoogte zou zijn geweest van de kwalificatie van de _____ als waterlopen van categorie twee. Ze betwist op zich niet dat ze sinds lange tijd een professioneel landbouwbedrijf uitbaat, zodat ze alleszins op de hoogte is en minstens moet zijn van de toepasselijke regelgeving. Dit geldt des te meer wat betreft de bemestingsbeperkingen op basis van het Mestdecreet, dat al in voege is sinds eind 2006 en ondertussen onbetwistbaar is ingeburgerd onder de landbouwers. Ze betwist ook niet dat de indeling van _____ als (onbevaarbare) waterlopen van categorie twee blijkt uit haar verzamelaanvraag van 2021. Ze verwijt de verbalisant dan ook tevergeefs dat deze haar voor de opmaak van het PV niet op de hoogte bracht van het bemestingsverbod langsheen deze waterlopen, net zoals ze de gewestelijke entiteit tevergeefs verwijt dat deze haar naar aanleiding van het PV niet eerst 'een waarschuwing' geeft. Van een zorgvuldig handelend professioneel landbouwer, geplaatst in dezelfde omstandigheden, mag redelijkerwijze worden verwacht dat hij zich terdege informeert als blijkt dat er (ondanks de gegevens op de verzamelaanvraag) onduidelijkheid bestaat over de bemestingsregels voor zijn percelen. In zoverre verzoekende partij op basis van de feitelijke toestand op het terrein en de beschikbare kaarten bij haar verzamelaanvraag en op Geopunt twijfels had over de indeling van _____ op grond van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, waarnaar het milieuvoorschrift in artikel 21, lid 1, 1° Mestdecreet verwijst, diende ze zich als zorgvuldige landbouwer desnoods vooraf degelijk te informeren bij de gemeente, de provincie en/of de Vlaamse Milieumaatschappij.

Verzoekende partij wijst in dit kader ook tevergeefs op de vaststelling dat ze de teeltvrije één meter zone langs oppervlaktewaterlichamen ruimschoots respecteerde omdat deze verplichting voortvloeit uit het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid en moet worden onderscheiden van de verplichtingen op basis van het Mestdecreet. Daaruit blijkt overigens dat wel degelijk duidelijk zichtbaar zijn in het landschap.

Het middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij stelt dat de bestreden beslissing is genomen met miskenning van de redelijke termijn. Ze stelt dat 'er door het uitblijven van een boetebeslissing reeds inkomstensteunvermindering werd toegepast door het Departement Landbouw en Visserij, afdeling Inkomenssteun, nog voor (ze) was gehoord in (haar) verweer'. Ze meent dat dit 'indruist tegen de normale rechtsgang, waar iemand pas gestraft kan worden na een veroordeling'. Ze voert dus feitelijk de schending aan van artikel 16.4.37 DABM en van het zorgvuldigheidsbeginsel als algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

2.

Verwerende partij wijst op de vaststelling dat de beslissingstermijn van de gewestelijke entiteit een termijn van orde is, waarvan de overschrijding niet noodzakelijk leidt tot de onregelmatigheid van de boetebeslissing. Ze stelt dat de gewestelijke entiteit haar beslissingstermijn in voorliggend dossier slechts minimaal heeft overschreden, gelet op de kennisgeving van het voornemen tot het opleggen van een geldboete op 20 mei 2022; de schorsing van haar beslissingstermijn in het licht van het voorstel tot betaling van een geldsom tot 17 augustus 2022; en de datum van de bestreden beslissing van 5 april 2023. Ze merkt op dat deze overschrijding bovendien is gelegen in de vaststelling dat de gewestelijke entiteit, in het licht van de argumentatie van verzoekende partij in haar schriftelijk verweer over de onjuistheid van de kwalificatie van als onbevaarbare waterlopen van tweede categorie, heeft gewacht op de definitieve goedkeuring van de digitale atlas op 7 februari 2023, waarin de indeling van beide waterlopen echter ongewijzigd is gebleven. Ze meent dat de beperkte overschrijding geen gevolgen heeft, te meer gelet op de ernst van de feiten.

3.

Verzoekende partij volhardt in haar wederantwoordnota in hoofddorde in de argumentatie in haar verzoekschrift. Ze meent dat de gewestelijke entiteit niet zonder meer mocht wachten op de goedkeuring van de digitale atlas, maar proactief moest handelen en de andere hiervoor bevoegde diensten, die ook ressorteren onder het Vlaamse Gewest, moest inlichten over de feitelijke situatie en opdragen om ter plaatse een onderzoek te doen. Ze meent dat de overschrijding door de gewestelijke entiteit van haar beslissingstermijn louter komt door de dossierachterstand.

Beoordeling door het College

1.

Als de gewestelijke entiteit een milieumisdrijf wil bestraffen met een alternatieve bestuurlijke geldboete dient ze bepaalde termijnen in acht te nemen. Ze beschikt hiervoor enerzijds over een termijn van 5 jaar na de datum van afsluiting van het proces-verbaal dat voor het milieumisdrijf is opgesteld, waarna de mogelijkheid tot het opleggen van een geldboete vervalt (artikel 16.4.30 DABM). Dit is een vervaltermijn, zodat de gewestelijke entiteit na het verstrijken hiervan niet langer bevoegd is om een geldboete op te leggen. Ze dient anderzijds haar voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen binnen een termijn van 30 dagen na ontvangst van de beslissing van de procureur des Konings over het niet strafrechtelijk behandelen van het milieumisdrijf aan de vermoedelijke overtreder over te maken (artikel 16.4.36, §1 DABM). Vanaf deze kennisgeving beschikt ze dan over een termijn van 180 dagen om te beslissen over het opleggen van een alternatieve bestuurlijke geldboete, waarna ze haar beslissing binnen een termijn van 10 dagen aan de overtreder moet betekenen (artikel 16.4.37, lid 1 DABM). Dit zijn ordeterminen waarvan de schending op zich niet wordt gesanctioneerd, zodat de gewestelijke entiteit na het verstrijken hiervan nog altijd bevoegd is om een geldboete op te leggen en de bestreden beslissing om die reden niet noodzakelijk moet worden vernietigd.

De gewestelijke entiteit heeft op basis van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur en in het bijzonder de redelijke termijneis als onderdeel van het zorgvuldigheidsbeginsel wel de plicht om binnen een redelijke termijn een beslissing te nemen. Onder het begrip ‘kennelijk onredelijke termijn’ verstaat het College een termijn die zodanig laattijdig is dat het niet meer redelijk kan worden geacht om de overtreder alsnog de normale voor het milieumisdrijf decretaal toepasselijke bestuurlijke punitieve sanctie op te leggen. De redelijke termijnvereiste manifesteert zich ten aanzien van de gewestelijke entiteit als de verplichting om te handelen

als een goede huisvader en moet in het licht van de vijfjarige verjaringstermijn, als absolute grens waarbinnen een geldboete kan worden opgelegd, worden geëvalueerd naargelang de concrete omstandigheden. Hierbij kunnen tal van factoren een rol spelen, zoals de complexiteit van het dossier, het gedrag van de bestuurlijke overheden en de houding van de overtreder. De gebeurlijke vaststelling dat de redelijke termijn is overschreden leidt op zich niet noodzakelijk automatisch tot de vernietiging van de bestreden beslissing. De gevolgen hiervan moeten opnieuw worden beoordeeld naargelang de concrete omstandigheden en dit zowel uit het oogpunt van de bewijslevering als van de opportuniteit tot het opleggen van een sanctie en de omvang ervan. Het komt in eerste instantie aan de gewestelijke entiteit toe om binnen haar discretionaire bevoegdheid te oordelen over de (boeteverlagende) gevolgen van de overschrijding van de redelijke termijn. Het College oefent hierop een wettigheidstoezicht uit en gaat met name na of de boetebeslissing op dat punt niet kennelijk onredelijk is.

2.

Verzoekende partij toont niet aan dat de bestreden boetebeslissing moet worden vernietigd dan wel dat de opgelegde geldboete (bijkomend) moet worden verlaagd omdat de gewestelijke entiteit de termijn waarbinnen ze een boetebeslissing moet nemen overschreed.

Uit het administratief dossier blijkt dat de gewestelijke entiteit verzoekende partij op 20 mei 2022 op de hoogte brengt van het voornemen om haar eventueel een bestuurlijke geldboete op te leggen. De gewestelijke entiteit meldt haar daarbij dat ze in aanmerking komt voor een bestuurlijke transactie mits betaling van de voorgestelde geldsom voor 17 augustus 2022, waardoor de procedure tot oplegging van een boete wordt geschorst. Verzoekende partij gaat niet over tot betaling, maar dient op 24 juni 2022 een schriftelijk verweer in, zodat de bestuurlijke boeteprocedure wordt hervat. De gewestelijke entiteit beslist vervolgens op 5 april 2023 om een geldboete op te leggen. De gewestelijke entiteit heeft de termijn van 180 dagen waarbinnen ze in beginsel moet beslissen over het opleggen van een geldboete, en die een aanvang neemt vanaf de kennisgeving aan de vermoedelijke overtreder van haar voornemen hiertoe, maar in het kader van het voorstel tot betaling van een geldsom tijdelijk wordt geschorst, dus overschreden met ongeveer anderhalve maand, dan wel met ongeveer drie maanden als er wordt uitgegaan van de opheffing van de schorsing van haar beslissingstermijn door de ontvangst van een schriftelijk verweer. Dit betreft zoals gesteld een schending van een ordetermijn, waaraan op zich geen sanctie is gekoppeld. Verzoekende partij maakt in het licht van de concrete omstandigheden van het dossier niet aannemelijk dat deze termijnoverschrijding een schending impliceert van de redelijke termijn waarbinnen de gewestelijke entiteit moet beslissen en moet leiden tot een (bijkomende) herleiding van de opgelegde geldboete. Ongeacht de juistheid van de bewering door verwerende partij dat de

gewestelijke entiteit haar beslissing bewust heeft uitgesteld in afwachting van de definitieve goedkeuring van de digitale atlas van de waterlopen, diende de gewestelijke entiteit het uitgebreid schriftelijk verweer van verzoekende partij bij haar beoordeling te betrekken, zodat de beperkte overschrijding van haar beslissingstermijn niet kennelijk onredelijk is. De vaststelling dat verzoekende partij ondertussen ook is geconfronteerd met een inkomstensteunvermindering door het Departement Landbouw en Visserij, afdeling Inkomenssteun, is hierbij niet relevant en dient desnoods te worden opgeworpen in het kader van een gebeurlijke procedure tegen deze inkomstensteunvermindering.

Het middel wordt verworpen.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

1.

Verzoekende partij stelt dat er een wanverhouding bestaat tussen de opgelegde boete van 3.750 euro, met een inkomstensteunvermindering van 3%, en de feiten. Ze herhaalt dat zowel feitelijk geen waterlopen van tweede categorie zijn en dat dit ter plaatse ook niet blijkt, terwijl er door de bemesting tot op minder dan 5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van hun talud alleszins geen meststoffen in het water zijn terechtgekomen omdat ze allebei permanent droog staan. Ze meent dat er in het licht van deze omstandigheden en de vaststelling dat er geen sprake is van recidive kon worden volstaan met een waarschuwing.

2.

Verwerende partij wijst op de discretionaire bevoegdheid van de gewestelijke entiteit bij de begroting van de boete en op het marginaal toetsingsrecht van het College. Ze stelt dat verzoekende partij de gemotiveerde overwegingen hierover in de bestreden beslissing, waaruit duidelijk blijkt welke elementen de gewestelijke entiteit hierbij in rekening bracht, niet bij haar kritiek betreft en niet aantoont dat de beoordeling van de gewestelijke entiteit kennelijk onredelijk is. Ze benadrukt dat de feiten ernstig zijn en wijst op de verlaging van de geldboete van 5.000 euro naar 3.750 euro in het licht van de financiële draagkracht van verzoekende partij.

3.

Verzoekende partij volhardt in haar wederantwoordnota in hoofddorde in de argumentatie in haar verzoekschrift. Ze herhaalt dat de boete disproportioneel is met de feiten omdat er langs

haar bemeste percelen feitelijk geen waterlopen aanwezig zijn, zodat de boete wordt opgelegd op basis van een fictieve toestand.

Beoordeling door het College

1.

De gewestelijke entiteit moet bij het opleggen van een bestuurlijke geldboete zorgen dat er geen kennelijke wanverhouding bestaat tussen de opgelegde boete en de feiten die daaraan ten grondslag liggen (artikel 16.4.4 DABM), zodat de boete evenredig moet zijn tot de feiten. Dit wordt nader gepreciseerd door de vereiste dat de hoogte van de bestuurlijke geldboete wordt afgestemd op de ernst van het milieumisdrijf, terwijl er ook rekening wordt gehouden met de frequentie en de omstandigheden waarin de overtreder dit heeft gepleegd of beëindigd (artikel 16.4.29 DABM). De gewestelijke entiteit beschikt hierbij in het licht van het maximumbedrag van een alternatieve bestuurlijke geldboete (artikel 16.4.27, lid 2 DABM) over een ruime discretionaire bevoegdheid, waarbij ze onder bepaalde voorwaarden in beginsel ook de mogelijkheid heeft om de boete geheel of gedeeltelijk op te leggen met uitstel van tenuitvoerlegging (artikel 16.4.29, §2 DABM). Het College zal bij het toezicht hierop aan de hand van de argumentatie die regelmatig en in het bijzonder door verzoekende partij wordt voorgelegd nagaan of de gewestelijke entiteit is uitgegaan van de juiste feitelijke en juridische gegevens, deze correct heeft beoordeeld en op grond daarvan de waarderingscriteria om het boetebedrag te bepalen niet foutief of kennelijk onredelijk heeft toegepast. Dit zal met name moeten blijken uit de juridische en feitelijke motieven die aan de boetebeslissing ten grondslag liggen en die daarin worden vermeld en afdoende moeten zijn, vermits de beslissing als individuele bestuurshandeling ressorteert onder de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen. De beslissing moet dus een concrete, precieze en pertinente of draagkrachtige motivering bevatten waaruit de keuze van de gewestelijke entiteit voor een boete en voor een welbepaald boetebedrag blijkt, zodat de overtreder hiertegen met kennis van zaken kan opkomen.

2.

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de gewestelijke entiteit bij het bepalen van het boetebedrag rekening houdt met de ernst van het milieumisdrijf, de frequentie en de omstandigheden waarin het is gepleegd of beëindigd. Ze overweegt daarover onder de titel 'de hoogte van de geldboete' met name het volgende:

“ ...

4.2.1. De ernst van de feiten

De doelstelling van bovenvermelde regelgeving is het voorkomen of beperken van de negatieve milieu- en veiligheidsinvloeden van menselijke bedrijvigheden en handelingen die milieubelastend kunnen zijn, of die gevaar risico's in zich kunnen dragen.

Het Mestdecreet heeft tot doel de bescherming van het leefmilieu door de waterverontreiniging veroorzaakt of teweeggebracht door nitraten en fosfaten uit agrarische bronnen te verminderen, verdere verontreiniging van die aard te voorkomen en bij te dragen tot de realisatie van een goede toestand van de watersystemen en de beperking van de luchtverontreiniging als gevolg van de productie en het gebruik van meststoffen.

In uitvoering van de Richtlijn 91/676/EEG van de Raad van 12 december 1991 inzake de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, Nitraatrichtlijn genaamd, en de Richtlijn 2001/81/EG van 23 oktober 2001 van de Raad en van het Parlement inzake de nationale emissieplafonds voor bepaalde luchtverontreinigende stoffen, NEC-richtlijn, heeft het Mestdecreet bepaalde maatregelen voorzien. Eén ervan bestaat uit het opleggen van beperkingen van het op of in de bodem brengen van meststoffen overeenkomstig de goede landbouwpraktijken en rekening houdend met de kenmerken van de betrokken kwetsbare zone.

In het kader van de nitraatproblematiek is het algemeen principe dat meststoffen enkel mogen opgebracht worden op landbouwgrond of groeimedium en dit binnen een vastgestelde periode, op gezette tijdstippen en op welbepaalde wijze.

Door het te dicht bemesten tegen een waterloop van tweede categorie, bestaat de kans dat de mest in de waterloop terecht komt. Mest bevat nutriënten bestaande uit fosfaten en stikstof. Door het mogelijk uitvloeien van de mest is er een potentieel gevaar voor de verontreiniging van nabijgelegen oppervlaktewater. Indien er mest in oppervlaktewater terechtkomt, kan dit een nefaste invloed hebben op de waterkwaliteit en dit de verwezenlijking van de Nitraatrichtlijn bemoeilijkt.

De feiten werden in professioneel verband gepleegd.

Deze feiten zijn aldus voldoende ernstig om gesanctioneerd te worden met een bestuurlijke geldboete van 5000 euro.

4.2.2. De frequentie

Het betreft een eenmalige schending. Er zijn minstens geen indicaties die erop wijzen dat bij overtreder reeds eerder vergelijkbare feiten werden vastgesteld. Het criterium frequentie geeft derhalve geen aanleiding tot een hogere geldboete.

4.2.3. De omstandigheden

Er zijn geen bijzondere omstandigheden die in rekening worden genomen bij het bepalen van de hoogte van de geldboete.

De bestuurlijke geldboete is een punitieve sanctie met leedtoevoeging als primair doel. Het afstemmen van de op te leggen bestuurlijke geldboete op de grootte van de onderneming en, hiermee samenhangend, de financiële draagkracht, is essentieel om dit sanctiedoel te kunnen realiseren. De gewestelijke entiteit bepaalt de grootte en financiële draagkracht van de overtreder op basis van de criteria jaargemiddelde van het personeelsbestand, de jaaromzet (excl. BTW) en het balanstotaal, terug te vinden in de meest recente jaarrekening zoals publiek gemaakt op de website van de Nationale bank, volgens de drempelwaarden uit de artikelen 1:24, § 1 en 1:25, § 1 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen van 23 maart 2019 (hierna WVV). Bij ontstentenis van de jaarrekening en rekening houdend met het feit dat de overtreder een natuurlijke persoon-onderneming is, acht de gewestelijke entiteit het passend en redelijk om de bestuurlijke geldboete te verlagen tot 3750 euro.

Ten slotte zijn er, wat dit misdrijf betreft, geen verdere bijzondere omstandigheden die in rekening worden genomen bij het bepalen van de hoogte van de boete.

...”

3.

Verzoekende partij toont niet aan de hand van concrete en pertinente argumenten aan dat de motieven in de bestreden boetebeslissing over de hoogte van de geldboete ontoereikend zijn en dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit van de waarderingscriteria om het boetebedrag te bepalen foutief of kennelijk onredelijk is en er een kennelijke wanverhouding bestaat tussen de feiten en de opgelegde geldboete. Ze laat ondanks haar stelplicht na om de concrete en pertinente motieven daarover in de bestreden beslissing bij haar kritiek te betrekken. Haar standpunt dat de feiten eerder aanleiding geven tot een waarschuwing betreft opportunitetskritiek.

Verzoekende partij voert met name geen gemotiveerde betwisting over de beoordeling in de bestreden beslissing van de ernst van het milieumisdrijf, als eerste waarderingscriterium om het boetebedrag te bepalen, en toont niet aan dat de gewestelijke entiteit de haar toegekende appreciatiebevoegdheid niet naar behoren heeft uitgeoefend. In zoverre ze in navolging van haar betwisting van de toerekenbaarheid van het milieumisdrijf herhaalt dat de Breugelloop en de Prinsenloop ten onrechte zijn ingedeeld als waterlopen van tweede categorie omdat ze feitelijk permanent droog staan, waardoor er door de bemesting tot op 1,5 meter landinwaarts vanaf de bovenste rand van hun talud geen meststoffen in het water zijn terechtgekomen, gaat ze voorbij aan de vaststelling dat het volstaat dat er een kans bestaat dat er mest en met name

fosfaten en stikstof in de waterloop terecht komen, met een potentieel gevaar voor de verontreiniging van nabijgelegen oppervlaktewater. De vaststelling dat er op het ogenblik van de vaststellingen geen water aanwezig was in deze waterlopen betekent niet dat er geen verhoogd risico bestaat dat de opgebrachte mest uiteindelijk onrechtstreeks uitvloeit in oppervlaktewater.

Verzoekende partij toont ook niet aan de hand van concrete en pertinente argumenten aan dat de beoordeling door de gewestelijke entiteit van het waarderingscriterium van de frequentie foutief of kennelijk onredelijk is en dat deze de haar toegekende appreciatiebevoegdheid niet naar behoren heeft uitgeoefend. Ze stelt enkel dat er geen sprake is van recidive, terwijl de gewestelijke entiteit in de bestreden beslissing in dezelfde zin oordeelt en op basis daarvan besluit dat het criterium frequentie geen aanleiding geeft tot een hogere geldboete. Het oordeel van de gewestelijke entiteit om het waarderingscriterium van de frequentie bij het bepalen van het boetebedrag (enkel) als boeteverzwarende omstandigheid in aanmerking te nemen, als vaststaat dat de overtreder al eerder gelijkaardige feiten pleegde, ligt in de lijn van de parlementaire voorbereiding van artikel 16.4.29 DABM (*Parl. St.*, VI. P., 2006-07, nr. 1249/1, 59), waarin wordt gesteld dat 'het vanuit het proportionaliteitsbeginsel belangrijk is om bij de bepaling van de bestuurlijke geldboeten rekening te houden met zowel positieve (de omstandigheden waarin de vermoedelijke overtreder milieu-inbreuken of milieumisdrijven pleegt of beëindigt) als negatieve factoren (ernst van de milieu-inbreuk of de milieumisdrijffrequentie van de gepleegde feiten)'. Verzoekende partij betreft dit oordeel niet in haar argumentatie en toont niet aan dat dit foutief of kennelijk onredelijk is.

Verzoekende partij voert tenslotte geen gemotiveerde betwisting over de beoordeling in de bestreden beslissing van de omstandigheden en toont niet aan dat de gewestelijke entiteit de haar toegekende appreciatiebevoegdheid niet naar behoren heeft uitgeoefend. Ze legt geen stukken neer over haar financiële draagkracht, die de beoordeling hierover in de bestreden beslissing weerleggen.

Het middel wordt verworpen.

VI. Beslissing

1. Het beroep wordt verworpen.
2. De kosten van het beroep, begroot op 100 euro rolrecht, zijn ten laste van verzoekende partij.

Dit arrest is uitgesproken op 8 februari 2024 door de voorzitter van het Handhavingscollege.

De griffier,

De voorzitter van de eerste kamer,